

Företagsintern

Protokoll

DokumentID 1481810	Version 1.0	Status Godkänt	Reg nr	Sida 1 (5)
Författare Anna Cato			Datum 2015-05-12	
Kvalitetssäkrad av Per-Arne Holmberg			Kvalitetssäkrad datum 2015-06-11	
Godkänd av Anders Ström			Godkänd datum 2015-06-11	

Mötesanteckningar från samråd med Strålsäkerhetsmyndigheten inför kommande Fud-program

Deltagare: Ansi Gerhardsson, SSM
 Bengt Hedberg, SSM
 Carl-Henrik Pettersson, SSM
 Anders Wiebert, SSM
 Henrik Efraimsson, SSM
 Annika Åström, SSM

Erika Bohl Kullberg, Vattenfall
Jörgen Eriksson, OKG
Harriet Kallio, Fortum
Thomas Norberg, RAB
Leif Roth, BKAB

Anders Ström, SKB
Olle Olsson, SKB
Fredrik De la Gardie, SKB
Per-Arne Holmberg, SKB
Ulrik Kautsky, SKB
Anna Cato, SKB

Plats: SKB, Stockholm, den 8 maj 2015

1 Inledning och presentation av deltagare

Anders Ström hälsar alla välkomna till mötet. Inför mötet hade SKB sammanställt och översänt ett memorandum "SKB:s synpunkter inför kommande Fud-program 2016 -- underlag inför samrådsmöte med SSM" (SKBdoc 1477413).

2 Synpunkter på dagordning

En ny punkt "Synpunkter på Fud 2013 och förväntan på Fud 2016, med avseende på avvecklingsfrågor", anmäldes till dagordningen av SSM.

Dagordning för mötet godkänns.

Svensk Kärnbränslehantering AB
Box 250, 101 24 Stockholm
Besöksadress Blekholmstorget 30
Telefon 08-459 84 00 Fax 08-579 386 10
www.skb.se
556175-2014 Säte Stockholm

3 Eventuell formalia för mötet

Mötesanteckningarna från samrådet förs av SKB och kommer att skickas till SSM för synpunkter och justering.

4 Syfte med samrådsmöte, Anders Ström SKB

Syftet med samrådsmötet är att stämma av roll och avgränsningar för kommande Fud-program, skapa en samsyn kring Fud-programmets roll och dess avgränsningar så att de på ett tydligt sätt kan kommuniceras till remissinstanserna samt att genom detta möte initiera samråd inför Fud-program 2016 och att diskutera fortsatt behov av dialog kring Fud-program 2016.

Diskussion

SSM framförde, utifrån syften med dagen, att även avveckling och rivningsstudier är en viktig del av samrådet. SSM anser att Fud-redovisningen gällande avveckling behöver utvecklas ytterligare. Det var av den anledningen som SSM föreslog, i sitt yttrande till regeringen över Fud-program 2013, att SKB och reaktorinnehavarna inför Fud-program 2016 bör samråda med SSM om den förväntade redovisningen. Mötet konstaterade att det enligt regeringsbeslutet ställs villkor på samråd i frågor som rör utveckling av avvecklingsplaner och rivningsstudier. SSM framförde att samrådet bör avgränsas till att gälla redovisningen av avvecklingsfrågor i Fud-programmet, i enlighet med vad SSM föreslagit i sitt yttrande.

Regeringen ställer även villkor på att SKB ska säkerställa att kommande Fud-program är tydligare och mer strukturerade samt klargör hur forskning- och utvecklingsåtgärder planeras, motiveras och utvärderas i syfte att uppfylla kraven i 10 och 11 §§ kärntekniklagen. Mötet bedömde att det är lämpligt att såväl avvecklingsfrågor som frågor gällande programmets övergripande struktur och innehåll hanteras inom samma samrådsprocess.

5 Synpunkter på Fud 2013 och förväntan på Fud 2016 (avvecklingsplanering), Henrik Efraimsson SSM

Henrik Efraimsson, SSM, redogjorde för SSM:s synpunkter och förväntningar avseende avveckling i Fud-programmet. Bilderna som visades togs fram till SSM:s seminarium om avveckling i maj 2014.

SSM anser att Fud-program 2013 är bättre än tidigare Fud-program men att redovisningen behöver utvecklas. SSM bedömer att nuvarande planering förutsätter bland annat god framförhållning, intensiva förberedelser under sista drifttiden, direkt rivning med snabbt och optimalt genomförande. SSM bedömer således att planerna är optimistiska och därmed känsliga för störningar. SSM anser att betydelsen av olika störningar bör utredas. Vidare önskar SSM bättre beskrivningar av strategi för forskning och utveckling för avveckling, genomförd och planerad forskning och utveckling för avveckling och att även driftfrågor med påverkan på avveckling bör ingå (materialval, dokumentation etc.).

Diskussion

Jörgen Eriksson framförde att tillståndshavarnas avvecklingsplaner kommer att utgöra underlag till Fud-program 2016, men inte återges i redovisningen i detalj. Redovisning i Fud ska hållas på en övergripande strategisk nivå.

SSM framförde att de stödjer tillvägagångssättet att låta avvecklingsplanerna utgöra referenser till Fud-program 2016. SSM underströk dock att tillståndshavarnas avvecklingsplaner inte omfattar samtliga avvecklingsfrågor som bör belysas i Fud-redovisningen.

6 Generellt om kommande Fud-program 2016, Anders Ström SKB

Kort presentation utgående från översänt memorandum hölls av Anders Ström.

SKB:s vision för Fud-program 2016 är att skapa en mer kärnfull, mer strategiskt inriktat Fud-program som uppfyller förväntningar inom SKB, hos tillståndshavare och SSM samt uppfyller lagkrav och även är läsvärd och trovärdig.

Den primära målgruppen är sakkunniga och beslutsfattare på SSM, experters behov ska mötas i referenser till programmet. Handlingsplanens (Del 1) målgrupp, därutöver, är intressenter som är kunniga i kärnavfallsfrågan och regeringen i egenskap av beslutsfattare.

SKB sträva efter en tydlig avgränsning mellan Fud-program och övrig redovisning. SKB:s målsättning är att undvika dubbelredovisning, att avgränsningar mellan dokument är tydliga och att ambitionsnivån är överenskommen i de fall dubbelredovisning inte kan undvikas. I Fud-programmet redovisas forskningsinsatser (inklusive insatser som stödjer tillståndsärenden och PSAR-arbetet), teknikutveckling och demonstration (inklusive underlag till tillståndsärenden och PSAR-arbetet) och en sammanfattning av avvecklingsplaner och förberedande aktiviteter inför avveckling under den kommande 6-årsperioden. I Fud-programmet redovisas *inte* projektering och uppförande av nya anläggningar, pågående tillståndsprövningar (planering för och ej heller direkta svar/kompletteringar) och planering för dessa samt modernisering och underhåll av anläggningar i drift.

Diskussion

SSM framförde att det är svårt att bedöma om SKB och tillståndshavarnas ansats kommer att uppfylla SSM:s förväntan på Fud-program 2016 och att det först är möjligt att göra denna bedömning då redovisningen är mer konkretiserad. Vidare framhöll SSM att de avser att tydliggöra förväntansbilden i den pågående utredningen om kommande Fud-program och att SSM bedömer att innehållet i utredningen kommer vara väsentlig information för SKB att ta del av.

7 Utveckling av avvecklingsplaner och rivningsstudier, Fredrik De la Gardie SKB

Tillståndshavarnas uppdaterade avvecklingsplaner kommer ligga till grund för Fud-program 2016, men redovisningen kommer inte att omfatta samtliga delar av avvecklingsplanerna. Redovisningen av avvecklingsförberedelser i närtid kommer att utvecklas i kommande Fud-program.

Ansvarsfördelning och samordning aktualiseras ytterligare i Fud-program 2016 då konkreta avvecklingsprojekt redan har startas eller startar i närtid.

SKB avser inte att uppdatera rivningsstudierna inför Fud-program 2016 utan bedömer att projektplanering för respektive avvecklingsprojekt bör ta vid.

Avveckling och rivning i Fud-program 2016 avses att redovisas som en översiktlig helhet med fokus på åtgärder i närtid.

Diskussion

SSM frågar om synpunkterna från SSM:s granskning av rivningsstudierna kommer att generera uppdateringar. SKB svarar att synpunkterna inte kommer att hanteras inom ramen för arbetet med Fud-program 2016 utan kommer att hanteras inom ramen för arbetet med Plan 2016 då det handlar främst om kostnadsberäkningar.

Jörgen Eriksson framförde att då det gäller metoder och tekniker för nedmontering och rivning genomför leverantörerna forsknings- och utvecklingsinsatserna och frågan ställdes i vilken utsträckning SSM bedömer att Fud-redovisningen bör beskriva leverantörers utvecklingsinsatser. SSM framförde att redovisningen bör omfatta en redogörelse av områden där beprövade metoder saknas och att övriga områden bör bevakas av tillståndshavarna men inte redogöras för i Fud-redovisningen.

8 Fud-program 2016 – detaljnivå, Anders Ström SKB

Utmaningarna i Fud-program 2016 ligger främst i att undvika dubbelredovisning med två samtidigt pågående tillståndsprövningar (KBS-3 och SFR-utbyggnad) och att hitta rätt (och ny) nivå och omfattning med tillhörande struktur. Ambitionen är att Fud-program 2016 ska vara mer strategiskt och mindre omfattande samt inkludera utvärdering av forsknings- och utvecklingsinsatser. För att uppnå detta kan betydande förändringar av strukturen krävas. Det pågår förberedande arbete för att hitta en rimlig och väl fungerande nivå och struktur.

Utvärdering av forsknings- och utvecklingsinsatser förväntas ge ett mer välmotiverat Fud-program. SKB bedömer att utvärderingen bör göras på en övergripande nivå, systematiskt och samlat.

Utgångspunkt för en utökad och mer strategisk handlingsplan i Fud-program 2016 är det befintliga avfallssystemet. Redovisningen kommer att omfatta planerade nya anläggningar och åtgärder som behövs – varför och när – samt förutsättningar, kopplingar och beroenden. Vidare kommer handlingsplanen redogöra för kvarvarande frågor som måste besvaras så som behov av ny kunskap, färdiga tekniska lösningar och godkänt produktionssystem.

Diskussion

SSM framhöll att de i tidigare Fud-program saknat tydlighet kring hur behoven av forsknings- och utveckling styr insatserna. Vidare efterfrågade SSM systematik i uppföljning av tidigare granskningskommentarer och synpunkter. Olle Olsson visade en tabell, från arbetet med Fud-program 2013, med synpunkter från granskningen och hur dessa hanteras i det fortsatta arbetet. SKB avser inte inkludera detta arbetsmaterial i kommande Fud-redovisning däremot kommer större påpekanden att belysas.

Bedömningen vid mötet var att det upplägg SKB presenterade har potential att ge en mer strategisk handlingsplan. SSM betonar vikten av att det tydligt framgår att det är SKB:s och tillståndshavarnas gemensamma handlingsplan. Vidare framförde SSM att de vill se flexibilitet i referenstidsplanen.

SSM frågade om uppdraget från tillståndshavarna till SKB gällande genomförande av forsknings- och utvecklingsverksamhet samt upprättandet av Fud-program. SKB och tillståndshavarna informerade om att delegeringen till SKB är undertecknad och gällande.

9 SSM:s pågående utredning om Fud, SSM

Carl-Henrik Pettersson är sammanhållande för SSM:s utredning om kommande Fud-program. SSM avser att färdigställa utredningen under juni månad och distribuera till SKB. I utredningen avser SSM att tydliggöra förväntansbilden på kommande Fud-program. Granskningskriterier kommer att inkluderas i utredningen.

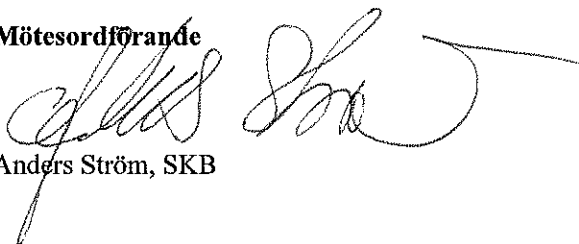
10 Avslut

SKB och berörda tillståndshavare ser avstämning och dialog med SSM som viktigt för arbetet inför och under framtagandet av Fud-program 2016. Det rörde enighet vid mötet om att ha en samlad dialog kring förväntningar inför kommande Fud-program där redovisning av avvecklingsplanering ingår.

SKB avser sända över ett mer utförligt underlag avseende upplägget för Fud-program 2016 inför nästa samråd.

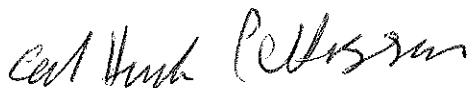
SKB kallar till samråd med SSM, där berörda tillståndshavare deltar, under september 2015.
Preliminärt datum för nästa möte är 23 september kl.9.30–12.00.

Mötesordförande

Anders Ström, SKB

Justeras

Carl-Henrik Pettersson, SSM

